

Varázsló szól, E Dairól így mesél:
„A holtak mind E Daiba mennek át
a tengeren, s tanyát építenek ott is,
és földihez hasonló házukat
húzzák föl ott is – vígan éldegélnek,
de néha hozzánk visszalátogatnak,
és bekopognak az ében ajtón...
Azt mondjuk akkor: fölvilágra jött,
közénk, tanyánkra visszatért a jó halott,
s most ő kopog, kopog, folyton kopogtat,
mi meg futunk kinyitni, jaj, de nem lehet,
nem láthatjuk már, hisz csak hűvös árnyék!
Kopog, kopog, kopog – hiába zörget...
Majd abbahagyja úgyis, majd E Daiba,
a túlvilági tájra végleg visszatér –
munkálkodik, s megélhet új tanyáján!
Ha asszony, ott lent, égi tűznek ás lyukat.
Ha férfi – vastag ültetőbotokkal,
asszonnyal fárad, egyre földbe váj lyukat.
Azt mélyítik, tágítják feszt köpülvén,
hogyan bővebben teremjen lent a táró...
Asszony-halott disznót, kagylót, halat főz.
Férfi-halott madarász, vadászik,
mindig színes tollakkal tér meg este,
hoz lakomákra komor kazuárhúst –
sütheti, süssön-főzzön, örüljön az asszonyi népség!
Ám csak a férfi-halott mászkálhat, csakis ő
hághat föl a ringó kenyérfára, csak ő
szedhet kókuszt, duránt s egyéb kerek, lédús gyümölcsöket!
És csak a férfi-halott halászhat,
ott lent, habokkal sürgő, szerterajzó partokon,
hol rengeteg halat, szétverdeső sügért fűznek vörös kötélre,
s az asszonyoknak hordják mind haza –
aztán szétosztják... Esznek, isznak, énekelnek, élnek!
Így élnek ők lent, boldogan, csak élnek.
Csak egyszer halnak meg csodás E Daiban –
csak egyszer, aztán nincs többé halál.”

Az átköltés forrása: Ein Beitrag aus den Sagen und Erzählungen der Nakanai (Neupommern, Südsee), Anthropos, 1915–1916. A szöveg közlétevéője pedig Friedrich Hees páter, aki a Sacré-Coeur, a Jézus Szent Szíve Misszió német misszionáriusaként 1911-től az Új-Guineától északra fekvő, a Bismarck-szigetcsoporthoz tartozó Új-Britannia szigetén, az akkori Új-Pomerániában teljesített szogálatot, Rabaulban, a Gazella-félszigeten és a Toriu folyó mellett, ahol (talán a legelső európaiként) alkalma nyílt megismerni és tanulmányozni az addig szinte teljesen ismeretlen nakanai törzset, a bennszülöttek hiedelmeit, életvitelét és az ausztronéz nyelvcsaládhoz tartozó nakanai nyelvet. (Új-Britanniában különben hét törzs él – huszonöt nyelv használatos, a nakanaioké a legelterjedtebb...)

A nyugat-melanéz túlvilágot fölidéző énekszöveg a máig is titokzatos E Dairól szól, de talán nem egészen így – Marosvásárhelyen írtam át ilyenre, 1918. április 22-én.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Lázár René Sándor

Látó Szépirodalmi Folyóirat